

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
N.-Kikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny“ és „Felső Torontál“
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: Csütörtökön és Vasárnap.

Előfizetési díj:
Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 20 fillér.

Vásároljunk csak hazai ipar terméket. Azt a kereskedőt, a ki Magyarországon előállítható árukat külföldről szerez be, — ne lámogassuk. Azon kereskedő hirdetéseit, ki üzletét hazai árukkal szerelte fel, a legolcsóbb áron közöljük.

Könyvvásárlás.

Meddő tárgy, fogják mondani sokan, ha e cikkely czime szemükbe ötlük. Meddő tárgy, elcsépelet thema, megvitatásának hatása, eredménye nincsen. Sok jóakaratu ember unos-untalan tárgyalta már: okos jóhiszemű érveik elmerültek a nyomtatott betűk tengerében, elhangzottak, mint ama pusztai szó, eltűntek, a nélkül, hogy nyomot hagytak volna maguk után.

Kétségtelen, ez ellenvetésnek van alapja. A valóságok igazotni látszanak azok nézetet, kik azt állítják, hogy agitatív uton nem lehet az irodalomnak közönséget teremteni. Egy, tíz, vagy száz cikkely, legyen bármilyen okos, meggyőző, ragyogó érvelésű, fejtse ki bármily ellenállhatlan erővel azt a nagy igazságot, hogy pezsgő,

élénk kulturélet csak oly országban képzelhető, melynek népeisége érdeklődést mutat az irodalmi jelenségek iránt, még egy embert sem vitt reá a könyvvásárlásra. Ezt megczáfolni nem lehet.

Az irodalom iránti érdeklődésnek és az ezzel elválaszthatatlanul egybefüggő irodalompartolásnak egész más forrasai vannak. Sokkal mélyebbek ezek és egyenesen a népek belső lelki életéből szervesen fejlődő tényezők hatása alatt állanak. Itt kell feltalálni okaikat.

Intenzív kulturélettel bíró népeknél a könyvolvasás és ezzel kapcsolatban a könyvvásárlás a népeiség bizonyos kulturális fokon álló rétegéből felfelé nélkülözhetlen közszükség. Ilyenek a nagy nyugati országok népei mind: az angol, francia és német, melyek irodalma, szemben vitathatlan selejtesedésükkel ma a virágzás sohasem látott fokán áll. Itt az átlag művelt ember könyv nélkül meg nem lehet. Egyrészt nem mulaszthatja el, hogy a tudományok rohamos fejlődése mellett szakismereteit folyvást ne gyarpítsa: innen a szakirodalmak páratlan izmossága, melyet p. o.

Németországban csodálhatunk. Másrészt a szépirodalom iránti érdeklődés oly mérvű, melyről nekünk fogalmunk sincs, a melyet csak irigységgel bámulhatunk. A belletrisztika új termékei iránt mindenki érdeklődik s ez érdeklődés nem platonikus, hanem megnyilatkozik azokban az előttünk elérhetetlennek tetsző sikerekben, a mely egy egy nemesebb, nevezetesebb szerző érdekesebb könyvének, regény- vagy novellakötetének megjelenését követik. A francia Charpentier-czég némely kiadványa egy két hét alatt éri meg a századik kiadást a mi százszerszám jelenti a példányokat.

Nálunk, legolvasottabb íróink: Herczeg, Mikszáth, Bródy — Jókairól, mint az egyetlen kivételtől nem szólván — hét nyolcz kiadásnál többet nem érnek, s ez is évek eredménye: a tizezres példányszám pedig már horribilis. Viszonyainkat e tekintetben még csak össze se mérhetjük a külföldiekkel.

Ma ennek oka tisztán szellemi szükségletünk csekélyebb, volna lenne, ha elértük volna azt, a mi egyáltalában elérhető, akkor va-

TÁRCA.

Májusi emlék.

A „Torontáli Közlöny“ számára írta:

Hevesi József.

(Utánnyomás tilos.)

Hiába nevettek rám fehér harangjai a gyöngyvirágnak, hiába árasztasz el bódító illattalod a kékefejű ibolya, hasztalan mosolyogsz le rám oly biztatón májusi égbolt: nem tudtok ti engem többé idyllre hangolni

Lelekemen bús elégia csendül át és egy sötét emlék veti véres árnyát a májusi ég azurjára.

És hasztalan iparkodom szabadulni e rémes kísértettől.

Ott látom táncolni a fák zöld lombkoronáján; a gyöngyvirágok fehér harangjaiban, a harmatepseptől csillogó fűszálakon.

Tavas volt.

Május tündére megcsókolta a földet és fölciczomázta legszebb virágaival.

Én is akkor élveztem életem májusát.

Gyermek voltam, serdülő gyermek

és lelkem olyan édes harmóniába olvadt össze a természet tavaszával.

Imádtam a természet nagy, rejtelmes műhelyét és minden nap akkor iparkodtam meglesni titkos működését, mikor a világ zaja még nem vegyült a titokzatos zsongásba.

Egy májusi reggelen a kis falu még mély álomba volt merülve, a kondás tulke is az igazak álmát aludta még s a napkirály jóformán le sem söpörte aranyos sugarakból szőtt palástjával az apró kis esillagokat, mikor én már a hátam mögött hagytam falucskámat hegyes, égbenyúló tornyával.

A csendes házakat még hajnali köd burkolta el, az utczákon még egy lélek sem járkált, csak a falu szélén kaparászott néhány tyúk a szemét dombon és ugyancsak megbámult, hogy velük ébredtem.

Bámulhattak.

Én nem ügyeltem rájuk.

Mentem tovább, tovább!

Egy kis kerek erdő zöld lombozata barátságosan intett felém és mosolyogva csábított magához.

A szellő, ez a Merkurlábú szerelmi posta izenetet is hozott tőle illatos szárnyain és visszavitte neki üdvözetemet.

Jövők, jövők hozzád sűrű erdő rejtelmes magánya.

Jövők, jövők hozzátok dalos mada-

raim; hozzátok, patak partjan nyíló kis virágaim!

Ott leszek mindjárt nálatok...

És mentem tovább, tovább.

Az országután még nem járt senki, de a mezőről egy édes dal szakgatott hangja és kolompoknak regényes mélédiája ringott át hozzám.

Olyan kedves kis dal volt.

Még most is emlékszem reá:

A baracsi juhászegény!

Kilelte a hideg,

Szomjazza a vizet.

Eredj rózsám

Húzz nekik,

Ne igyák a

Melegít.

Megszolgálom a nyáron.

Volt tehát a ki hamarabb fölkelte mint én: az a danoló pásztorleány ott, ki nyáját legelteti.

A nap épen most kelt föl mögöttem és a csillogó fény úgy mutatta, mintha az a leány aranygyapjút őrzött volna. Sokáig néztem a gyönyörű idyllt, de a lenge szellő belekapaszkodott fűrtjeimbe, mintha hajamnál fogva akart volna az erdőbe húzni.

És én mentem utána.

Az árokba, mely az út szélén futott végig, fölrebbent egy tapsifüles nyúl és nekiiramodva rohant tova a mező bár-

lóban feles tintapazarlás volna e tárgy fölött elmélkedni.

Meggyőződésünk azonban, hogy ez nem így van. A magyar közönség könyvvásárló kedvét egész más, merőben külső okok bénítják meg. Elsősorban divat nálunk az irodalmat nem venni komolyan. A forum emberei, politikusok, jogászok nem tartják rendjük méltóságával összeegyeztethetőnek azt, hogy szépirodalommal foglalkozzanak. Asszonyok léha multságának fogják fel a vers- vagy regényolvasást. Továbbá a kik ez előítéleten túl vannak, azoknál nem elég jelentéktelen az érdeklődés az iránt, ami magyar. Szégyennek vélnék, ha Bourget új könyve felől nem lennének tájékozva és azt meg nem szereznek, de hidegen hagyja őket a mi magyar. Végül van egy harmadik csoport, a mely érdeklődik minden iránt, olvas mindent, de nem annyira, hogy anyagi áldozatra is hajlandó volna. Ez a csoport — mely legszámasabb és legveszedelmesebb — a kölesönkönyvtárhoz fordul.

Ennek kell gyökeresen megváltozni. Az intelligens középosztály szánja feleslegét kártya helyett könyvre, érdeklődnek a külföldinél jobban a magyar iránt, hagyja a kölesönkönyvtárakat a szegény néposztálynak, melynek azok szánva vannak — s akkor majd szebb jövő fog derülni a magyar litteraturára.

Községeink külalakja.

— Irta: **Ambrus József.** —

A gazdag német községeket kivéve, általánosan szólva, kis- és nagyközségek külalakja csín, rend, építészeti és tisztaság szempontjából még ma is igen alacsony fokozaton áll; igen elmaradott, úgy annyira, hogy községeink esztetikai külalakja se-

sony-szönyegén, keresztül bukfeneczeve a fiókjait összegyűjtő fúrj-anyán.

Megijedt tőlem:

Pedig én észre sem vettem volna.

Az én lelkem ott járt már a kis kertek erdőben, a melynek illatos lehelő tárgult tündével szivtam magamba.

Milyen hangosan dobogott föl szívem, mikor az erdő széléhez jutottam.

Csak úgy rohantam föl a kifaragott sziklalépcsőkön és örömmel ültetem magamhoz a legelső fát, mely utamba akadt.

Ez szintén a viszonylatás harmatos örömkönyveit hullatá rám.

Milyen boldog voltam!

Futottam, ugráltam, ujongtam teli torokkal és kötekedni kezdtem a vízhanggal.

Czipóm harmatos lett a főtől, lelkem ittas a boldogságtól.

Főnn az ágakon vigan csiripeltek a madarak és fürdöttek a meleg napsugárban.

Mikor azután én is kifáradtam, a kis patak partján a gyöngyvirágok és nefelecsék szomszédságában telep diem le.

Vajha ne tettem volna!

Most nem kellene idyll helyett elégiát zengenem!

Eppen azokat a fénykarikákat bámultam, melyeket a lombon átszűrődő napsugarak rajzoltak a gyeprre, s melyek a szelőlő szárnyának minden rebbenésénél helyet

hogy sem illik bele egy művelt áltam, egy művelt vármegye kiegészítő keretébe.

A jobb érzésű ember bosszankodva, és sajnálkodva halad keresztül egy-egy községen. Ezer tárgy akad eléje, mely szeméit és jó izlését sérti, bántja. — Mintha nem is volnánk a század kezdetén mintha nem is laktók, szép Magyarország áldott téerein, mely dicsekedni szeret magasra emelkedett általános kulturájával.

Avagy Magyarország kulturája csak a fővárosra s a megyei székvárosokra terjed ki? A kultura áldása a községeket nem illeti? Hisz ezek is Magyarországnak s a megyéknek kiegészítő részei! Ha Magyarország haladásáról és általános kulturájáról beszélünk, akkor a községeket ide is értjük, pedig a községeket ezen haladás és kultura nem igen boldogította — eddig.

Községeink külalakja a lehető legdisztelenebb, az utcák girbe-görbék, a házak, kerítések, gazdasági épületek rendetlenül építvők, a ki épít, világért sem tekinti a külsőt, a rendezet épít kijebb-beljebb, amint szeszélye, avagy érdeke kozza magával; a nép akác és eperfát szeret ültetni, de a világért sem mérnöki rendben; az utcán van fa elég, de azért még sines sétány, mert nincs rend, nincs csinoság, a fák össze-vissza ültetvők, mintha véletlen, vagy vihar ültette volna, s nem emberi kéz; az ötödik, hatodik házig sem lehet ellátni a fáktól; ellehet mondani: a fáktól nem található a sétányt; az utak véghetetlenül rozszak télen-nyáron, szabályszerűen készített utról szó sines; nyáron inkább felfordul rakott kocsiával, inkább török keze lába, pusztul kocsis, ló, de a gödröket be nem töltik; télen elakad, s agyon veri szegény jószágát, de az ut helyes javítására nem gondol, kivált mióta utadót fizet, mert azt várja, hogy az állam minden utcában műutat készíttessen. Csak várja! Hasonlóak a gyalogjáró utak is, görbék, gödrösek, a biztos és szabad járás akadályozva van mindenféle karlátokkal, csölpökökkel; s ha köveze van is, ez is csak önkényes munka, minden rend, csín és izlés nélkül. — A falusi nép azt hiszi, hogy a háza előtt levő utca terület az övé, ezen területen csinálhat, amit akar, csinál árkot, csinál korlátot: ki nem látott volna már az utcán öles gödröket, melyekből házat, istállót, vagy kerítést vertek, s mely gödrök aztán a község nagyobb részére, ember s állat veszedelmére órákig ott ásitoznak, míg dudvával, trágyával megtelnek, s az üde falusi levegőt áthatják kellemes és alakot eszéltek, midőn a szerencsétlen fatum egy ártatlan kis czinezért hozott utamba.

Hosszú csápjával récnoscirozta az utat a jámbor kis teremtes és én ezt is észrevettem, hogy ökelme sokat talált felhőrpíteni a regyeli harmatból, mert egy kicsit dülöngő volt már a járása.

És e pillanatban — oh fordulj el e jelenettől aranyos tündére a virágos tavasznak! egy vad szenvedély, mit az iskola poros padlóiból hoztam el magammal isten szabad természetébe, vett rajtam erőt. — Kirántottam kabátom gallérja alól egy gyilkos gombostűt és véget vetettém a szegény czinezér boldog ifjúságának.

Mikor azután a szegény kis állat kínosan vergődni kezdett és csápjai borzasztó vonásokkal irták le fájalmát a levegőben, én mint gyilkos futottam ki az erdőből.

Azóta folyvást üldöz e borzasztó jelenet képe.

És hiába nevettek rám fehér harangjai a gyöngyvirágnak, hasztalan mosolyogsz le rám oly biztatón májusi égből: nem tudok ti engem többé idyllre hangolni!

Lelkemen bús elégia csendül át, és egy sötét emlék veti véres árnyát a májusi ég azurjára.

illattal, miazmákkal a közegészség megromlására.

Nagyon eldisztelenítik községeinket az utcán kivágott, vagy kiasott és ott hagyott fák, melyeknek fekvése sokszor ember és állatra veszélyes. És mit szóljak a vízvezető, vagy vízfogó árkokról? Van-e ennél valami csunyább, rendtelenebb és céltalanabb dolog? A szabályszerűen készített árok ritka, mint a fehér holló. Itt is az egyéni szabad akarat határoz és tesz minden csín, rend és felügyelet nélkül, kiki ott és és úgy és, amint akar, vagy kedve tartja, az eredmény az, hogy a víz állva marad, megromlik, megzöldül s iszonyatos büzt terjeszt. De van ez ellen szolgabírói rendelet. Igen is van! A legnagyobb munkaidőben az árok tulajdonosa bele áll az árokba, lapáttal vagy cseberrel dobálja a vizet az utca közepére a rendeletnek elég van téve; igen, de a szemközti árokban is van víz, ennek tulajdonosa is hasonlóan cselekszik, s így most három helyen van víz, a két árokban, s az utca közepén is. Főlöleges, sőt neveltséges dolog! Ha gyakran esik az eső, ur, gazda az egész nyarat az árokban töltötte el. Ily módon nem szabadítják meg községeinket az árkok büzhődt vizétől.

Az utca gazdátlan köztérnek tartván, a nép minden előkerülő piszkot, szemetet, rongyot, összetört edényt, s elhullott apróbb állatokat az utca közepére dob; a szobákban és udvaron összesepert szemetet világért sem dobja a trágyadombra, vagy szemétdöbrébe — ez különben nincs egyetlen udvaron sem — hanem szaladnak ki vele az utca közepére. Télen valóságos kis hegyeket alkotnak a kihordott pörnyedombok; sőt nyáron is oda dobják mely éppen alkalmas arra, hogy az embert megvakítsa, midőn a szél a járók szeméibe hajtja. Az eladó leányok és fiatal menyecskék szombat este és vasárnap hajnalban szépen felszokták seperi a ház elejét, e terület mindkét oldalból az utca közepéig terjed, s így a mi piszok szemét egy hét alatt a ház előtt összegyűlt, az mind az utca közepére vándorol vasárnapra; az ünneplő közönség diszére, örömére. Ilyenkor az utca közepe végtelen hosszúságú szemétdomb, melyen a szemétirodalom tehető gazdagon van képviselve.

Hát a közegészség? A háztartásban ami apróbb hasznos és kártékony állapot elhullott, az mind — mint egy parancsra — az utca közepén találja elpusztuló helyét; s igen gyakran látni olyanokat, melyek undorral töltik el az embert; és ki nem botránkozott meg már a népek ama babonás, csunya szokásán, hogy az elhullott majorságot a fákra köti fel? néha hét-nyolcz is függ egy-egy fán, iszonyu bosszantására a jobb érzésű embereknek s iszonyu megromlására a tiszta levegőnek. — A nép azt tartván, hogy mindenki ur a saját portáján, tehát tehet, amit akar, és így sokan a hizó és sertésólakat az utcát érintő falak mellé, vagy kukorica göré alá helyezik, ami ismét oly döglletes büzt terjeszt az utcára, hogy szerencse, ha az arra haladó el nem ájul. — Azt mondják: „falun üde, tiszta egészséges a levegő.” Na, tisztelelem az ilyen üde levegőt. — Nem csoda ezek után, ha a ragadós betegségek napi rendben vannak és folyton terjednek.

És így kell ennek lenni? És nem lehetne ezen a bajon segíteni? Vajjon ne lehetne-e a községek külalakját, a köztisztaságot, a rendet és csinoságot korlátok közé szorítani? Ki tagadhatná ezt? — kis buzgalommal, egy kis jó akarattal községeinket könnyen ki lehetne emelni, mozdítani slendrián állapotából. Nem kellene új adó, nem kellene a közterheket emelni, nem kellene adósságot csinálni; senki sem lenne új terhekkel megterhelve, még annyira sem, mint most; egy megyei szabályrendelet, s ennek szigorú, pontos és lelkiismeretes keresztülvitele, megtartása elég lenne a baj orvoslására.

A vármegyének van fő- és többrendbeli almérnöke, kiket a községek is fizet-

nek, de kiket a községek soh'se látnak, ha csak véletlenül arra megyei műút nincs. Azt hiszem, az nem volna lehetetlenség, hogy évenként egy vagy több mérnök sorrend szerint bejárja a községeket, ezekben kimérné a kocsis és gyalogutakat, ezek doboru feltöltését és elkészítését kijelölné, elrendelné: kijelölné az árok és fák irányát; melyen kívül máshova sem fát ültetni, sem árkot vonni nem lenne szabad.

Azt gondolom, ez nem valami bűbajos csodadolog, mely kivihetetlen, vagy milliókba kerül. — Egy koronába se kerül; minden háztulajdonos köteles háza — és birtoka előtt a közutat jó karban tartani, azt minden tavasszal és őszön feltölteni. Ez sem költséges, sem fáradságos. Ezt most is megteszik az illetők, csak hogyan? az árkot erről is arról is kitisztítják, a földet szépen az árok szélén hagyják, s így két oldalról partot emelve valószínűleg teknőt, folyót csinálnak, s a víz az utközépén szépen meglapul, okozván rossz utat és bűzhöd levegőt.

Ezen és ennyi fáradsággal szép, domboru és jó utat is lehetne csinálni, ha volna a ki parancsolná, vagy ha a nép tudná, hogy másként csinálni nem szabad. Tessék elhinni, ezt a jó utat, illetve munkát, szívesebben megcsinálnák az emberek tavasszal, mint aratáskor az árokba állni és vizet dobálni — eredménytelenül.

Az állam ezrivel küldi szét a gyönyörű eperfákat, melyeket botrányos rendtelenségben ültetnek el. Mily kedves és kellemes külsejűvé alkotnák ezek a községet, ha mérnöki rendben lennének ültetve. Még a legegyszerűbb község is kellemes benyomást tenne az utasra és dicsérné a vármegye éber kormányzatát.

Avagy szabályrendeletileg nem lehetne eltiltani hogy: kiásott vagy ki vágott fákat az utcán hagyni nem szabad; házat, kerti falat az utca földéből venni nem szabad; nem szabad az utcán emésztő gödröket ásni, tilos az utcára szemetet, pörnyét vagy eltörött edényeket, rongyokat dobálni, súlyos büntetés terhe alatt tilos az elhullott aprobb állatokat az utcára dobni, vagy fákra felakasztani még az udvaron és kertekben, tanyákon is, tilos a hízoló és nevelő sertés ólakat az utca mellé építeni, testi épséget veszélyeztető és a közlekedést akadályozó karók és korlátok fölállítását a gyalogjárók — amelyek által már oly sok szerencsétlenség történt. És a többi.

Egy ilyenféle szabályrendelet megalkotása se pénzbe, se nagy fáradságba nem kerülne, s disztelen községeinket egy csapásra átalakítaná és csak dicséretére válnék a vármegye érdeműs és hazafias kormányzatának.

Ajánlom szerény felszólalásomat az intéző közök becses figyelmébe.

HIREK.

Városi közgyűlés. A város képviselőtestülete az elmúlt esztendőben rendes közgyűlést tartott, melyen az alábbi ügyek kerültek tárgyalásra. Dr. Bogdán Zsivkó polgármester pont 9 órakor megnyitotta a közgyűlést. A közgyűlés első pontja volt Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának határozata a rom. kath. hitközségi iskola segélye tárgyában, melyre vonatkozólag a képviselőtestület egyhangúlag hozott határozattal kimondotta, hogy a közölt törvényhatósági határozat fellebbeztessék meg, mert a város előterjesztése illetve fellebbezése mellőztetett. — Schakmann János városi jegyző leköszönése, és a leköszönést visszavonó kérvénye együttesen tárgyalta van, a képviselőtestület a benyújtott lemondást mint a város érdekében levőt egyhangúlag elfogadja, az ezt visszavonó beadványt pedig elutasítja. — Ugocea vármegye-átiratának, melyben báró Perényi Zsigmond szobrának felállítására egy bizonyos összegnek megszavazását kéri, a képviselőtestület, bár a város kegyelettel viseltetik b. Perényi Zsigmond emléke és érdemei iránt — az átiratnak, miután ily kiadásra fedezet nincs — eleget nem tehet. — A polgármester jelentése a pénztár váratlan rovancsolását illetőleg, tudomásul vétetett. — Az új köztemetőnek kiharósítandó területre vonatkozólag a városi mérnök javaslata elfogadtatott, mely szerint a vasutvonalon túl az új rom. kath. temető és a gödrök között fekvő 6000 [] ölyi területet e célra átengedtetik. — A kétfestőknek piaci helypénzeinek loszállítása tárgyában beadott kérelme elutasított és hely nem

adott. — Kácsor Vilmos nyug. tisztviselő abbéli kérelmének, hogy a város kötelekékbe felvéssék, hely hely adott. — Freischberger Lipót-nak a város végén levő fa lerakadó hely 1900 jan. 1-től 6 évre 310 koronáért használatba adatik azon feltétel alatt, hogy a képviselőtestület fenntartja a 6 havi előzetes felmondási jogát, valamint hogy bérleti köteles a szükséges helyreállításokat a sajátjából fedezni. — Hrib János külföldi ataválónak lakhatási engedélyt adott a képviselőtestület. — Budisin testvérek Draxler Lipót, Kasztory János, ifj. Szredojev Kosztó és Veszelinov Misa birtokosok azon kérelmének, hogy a galádi legelőn külön gulyákban saját pásztoraik őrzete mellett legeltethessék marháikat a város az engedélyt megadta 3 évre azon feltétellel, hogy külön gulyákban legalább 80 drb saját tulajdonukat képező marhájuk és tenyésztési igazolvánnyal ellátott saját bikájuk legyen. Fenntartván a jogot, hogy ezen engedélyt bármikor vissza vonhatja, ha a legeltetési rendszabályok pontosan be nem tartják — Az esküdteképes egyének eszeirésávé kiküldött bizottságba beválasztottak: Dr. Granits Rankó, Dr. Kiss Károly, Petrovics Milan, Naszády József, Dr. Türk Marcell, dr. Veszelinovits Iván, Dús Sándor, Kasztory János, Szabó István, Prekajszky Péter, Bogdán Márkó, Budisin Sándor és Nikolits Lázár. — Kikindai Ferenc és társal kérelmére az engedély megadatik, hogy néhai Melczter Ede volt városi tisztviselő ovadéka czimén bekebelezett zálogjogot törölhessék.

Ösztöndíj. A vallás- és közokt. ügyminiszter Dr. Jákó János áll. gym. tanár III. oszt. fiának a budai Mária Terézia-féle 240 koronás ösztöndíjat adományozta.

A jázovai búcsú és a kántor. Vigan mulatozott Tiszaszentmiklóson a többi bucsus vendégekkel a jázovai kántor és mire beesteledett, annyira felöntött a garatra, hogy azt se tudta fiú-e, vagy leány? Borsos Mihály gazd-uram szállította haza alkalmatosságán az elázott kántort, kit ezen állapota miatt meg is dorgált. A kántornak azonban sehogysem tettsett az, hogy az a paraszt őt részegsége miatt meg is dorgálja és éktelenül káromkodott. Borsos megunt a káromkodást és egyszerűen letette a kántort. Ez erre még dühösebb lett és szidta Borsost, ki erre dühbe jött és kikapta a kerék melől a löcsőt és úgy lábszáron vágta vele a kántort, hogy mentem eltörött a lába és mint a ki jól végzett, felült kocsijára és hazahajtatott ott hagyva a kántort az országúton, hol reggel találták meg eszméletlenül állapotban. A törökkanizsai csendőrség, kinek a kántor a dolgot elmondta, Borsos ellen a vizsgálatot megindította s miután tettét bevallotta, az eljárást ellene megindította a bíróság.

Kereskedelmi társas kör. A helyb. kereskedők, valamint a pénzügyi és kereskedelmi vállalatok tisztviselői között mozgalom indult meg egy kereskedelmi társaság létesítésére, melynek kitűzött célja a merkantill szellem fejlesztése, a helybeli társas élet élénkítése, továbbá a kereskedelmi érdekek szem előtt tartása a nyilvánosságban. Ezen ügyben előterjesztet tartatván, egy társaságnak létesítése egyhangúlag elhatározott. A cél elérhetése végett az értekezlet f. é. május hó 13 án, azaz vasárnap d. u. 3 órakor a Bohn-féle szálloda első emeleti nagytermében fog ülésezni.

A tüzoltó indulót, melyet Hartl Henrik zeneszerző a helybeii önk. torna tüzoltó egyesületnek ajánlott fel a zászlószentelési ünnepélyen, a temesvári katona zenekar fogja előadni.

A város második jegyzői állására vonatkozó pályázati hirdetményt miután a volt jegyző Schakmann János lemondását a város képviselőtestülete mint a város érdekében levőt egyhangúlag elfogadta — nemsokára közzététetik és az állást rövid idő múlva betöltik.

Csaló szappankereskedő. Mokrinnól értesítik lapunkat, hogy a napok-

ban egy magát Trebics-nek nevező szegedi szappankereskedő beállított Szecsánszky Sándor mokrini szatócshoz és árukat kínált megvételre. A szatócs semmi rosszra nem gondolt és rendelt az ismeretlen egyéntől 27 korona áru szappant oly kikötéssel, hogy az árut utánvétellel küldje. — A szegedi szappangyáros küldött is neki néhány nap múlva egy láda használhatatlan törmelék. A kereskedő ellen a szatócs feljelentést tett.

Halálozás. Hercig Ottó es. és kir. huszárkapitány neje Kasztory Uzbasioh Emma hosszas betegség után 24 éves korában Aradon meghalt.

Kirabolt posta. A kisoroszi postát szerdán este félkilencz órakor két állarczos rabló kirabolta, elvívén 600 korona bankpénzt. A rablók a sötét konyhában bujtak el, hová az ablakon áttörtök, melynek egyik üvegét betörték. A postás kisasszony esteli sétája után szobájába tért, melyben még égett a lámpa. Mielőtt lefeküdt volna, elment, hogy a konyhaajtót bezárja, midőn oda ért, előtte állt a két szakállas rabló, s az egyik revolvért fogott ra, lelövésse fenyegette, ha szólni mer, ezután bementek a postairódába, s az egyik rabló kinyitván az íróasztal fiókját, összeszedte a 30 db. tizesbankót, s azután elmenekültek, de az irodaajtót a postás kisasszonyra zárták, aki az ablakon át kiugrott az utcára, lármát csapott, s csakhamar nagy sokaság verődött össze, de a tolvajok kik németül beszéltek — már távol lehetek. — Késő éjjel telefonon lett értesítve a zombolyai és kikindai csendőrség, s ez utóbbi helyről megis jelent 8 órakor az őrsvezető, ki azonnal megkezdte a szigorú nyomozást.

Vajjon ezen szerencsétlenségért nem felelős-e a temesvári postaigazgatóság is, miután jóakarattalag már régen figyelmeztetve lett, hogy a posta oly exponált helyen van, a hol ilyen dolog még fényes nappal is előfordulhat. A múlt héten, nappal, egy urasan öltözött ur akarta a kisasszonyt étherrel elaltatni, de szerencsére a legválságosabb perczben belépett valaki a hivatalba. A merénylő-parfümöt kínált a kisasszonynak. — Nyomtalanul eltűnt.

Védhimlő oltás a fogházban. Dr. Róth Ignác kir. törvényszéki fogházi orvos a napokban beoltotta a fogházban a rabokat.

A n-kikindai mk. adóhivatal helyiségében f. évi május hó 17-én d. után 2 órakor nyilvános árverésen elfognak árvereztetni: különféle irodai felszerelvények u. m. asztalok, székek, rúcszatok, vasládák stb., továbbá mintegy 10—12 méter mázsányi irományok és nyomtatványok valamint régi forgalmon kívül helyezett ezüst pénzek.

A torontál vármegyei gazdasági egyesület folyó hó 14-én d. u. 3¹/₂ órakor igazgató választmányi ülést tart a megyeház nagytermében, mely után 4 órakor ugyanott rendes felévi közgyűlését is megtartja. A tárgysorozat pontjai ezek:

1. Új tagok felvétele.
2. Határozathozatala vármegye több községében létesíteni szándékolt gazdasági körök szervezési módja tárgyában.
3. Az 1900. évben megtartandó

szarvasmarhadíjazások helyének a megállapítása.

4. Az egyesület ujonnan kidolgozott alapszabályainak a bemutatása.

5. Miniszteri leiratok s társegyesületek megkereséseinek bemutatása,

6. Folyó ügyekről szóló jelentés.

7. Indítványok.

Három urról Három nevezetes urról zengjen most az ének. Hires urak ők, félelmetesek, néven nevezve; Szervác Pongrácz és Bonifác, ez a három fagyos szent réme a gazdáknak, kik szívesen kimustrálnák őket a kalendáriumból. Mert nem tudhassa azt előre az ember, hogy mit hoz magával ez a háromság. Most már itt vannak a közelben a héten ránk nyitották a kilincset. S ha ők elszelleltek, következik utánuk a negyedik, — néven nevezve Orbán, kinek haragjától a jó isten mentesen meg minden gazdát.

Országos vásár. Mokrín község országos vására folyó hó 17, 18, 19, és 20 napján tartatik meg, mit az érdeklődőknek ezúton hozunk tudomására.

Kongresszus Szegeden. A kereskedelmi iskolai tanárok június hóban Szegeden kongresszust tartanak. A június hó 3-án kezdődő kongresszus alkalmából Szeged városa a tanárok tiszteletére ebédet rendez s az egybegyülekező kereskedelmi tanárokat vendégeikül tekinti.

Munkácsy Mihály az elhunyt nagy mester elhalálása alkalmából a „Magyar Génus” egy méltó, felette gazdag tartalmú és művészi kivitelű „Emlék szám” kiadását határozta el. Miután nemcsak a magyar nemzet, de az egész művelt világ a nagy mester elvesztését ószintén fájlalta, ez „Emlék szám” megszerzését a nagy mesterre való emlékezés céljából sokan megfogják szerezni. A mutatvány szám megtekinthető Radák J. könyvkereskedésében ára 40 fillér.

Az élet és a vagyon. Egyik a másikat kiegészíti, mert az életben rászorulunk a vagyonra, vagyon nélkül pedig nem ér az élet sokat, amit az is bizonyít, hogy mindenki vagyonszerzésre törekszik. Csak hogy kevés azoknak a száma, akik erre képesek a mindennapi keserves munka mellett. Ennek oka az, hogy a legtöbben figyelmen kívül hagyják a sors által nyújtott szerencsés véletlenek eredményét. Mert aki ezzel foglalkozik, az nagyon jól tudja, hogy minő sokan vannak akik jólétüket csak annak köszönhetik, hogy nem mulasztották el kiaknázni azt a váratlan alkalmat, melyet az osztálysorsjáték nyújt az abban résztvevőknek. Maga a sorsjáték az életet és pedig avagyonos életet jelenti a nyertőre nézve, akiknek se széri, se száma. Különösen a **Török A. és Tsa bankház** (Budapest, Váci körút 4.) jutott abba a szerencsés helyzetbe, hogy vevőinek rövid idő alatt több mint három millió koronát fizetett ki, ennél fogva a sorsjegyvásárló közönség figyelmébe ajánljuk Török A. Tsa bankházat mely megbízhatósága, pontossága és szerencséje folytán amugy is kiérdemelte a közbizalmat.

Új körkép jön. Május 20-ra új körkép nyílik meg a fővárosban (az Széchenyi úton, a műcsarnok mellett) a Bem-Petőfi körkép helyén s ez lesz az egyedüli körkép széles ez országban, melynek közönsége pedig a legnagyobb érdeklődéssel viseltetik az ilyenfajta művészi alkotások iránt. Az új körkép százhusz méter hosszú vászon, a Corso Vittorio Emanuelótól tekintve, egész Nápolyt ábrázolja, Olaszország e legszebb városát, szinte valamennyi, külön-külön csodálatos gonddal megfestett házával, háromszáz, templomával, minden nevezettségével, szobraival, parkjaival, az isteni királyi palotával, kilátással a Vezuvra, a tengerre, híres szigetei: a Capri, Ischia, Procida. A narancs és citromligetekre, az utcákon a tipikus nápolyi alakok és jelenetek sokaságával. Olyan ez az óriási kép, hogy szinte élénk varázsolja azt a gyönyörű helyet, melyről a régi olasz közmondás azt tarjja: „Nápolyt látni és meghalni.” Az új körkép már meg is érkezett Hamburgból, a hol ki volt állítva s most

lázasan éjjel-nappal folyik a munka a körképépületben, hogy mire 20-ra megnyitják minden készen legyen. Legnagyobb gondot a körképhez csatolt előtér készítése kíván, melyen maguk a festőművészek felügyelete alatt dolgoznak. Az előtér ugyan is olyan egy körkép, mint a szép, hullámos, puha haj a csinos női fejen. Egyes művészi előtér nélkül, a legszebb körkép előtöre, nagyobb illúziót kelt. A természetesség látzatával ruhazza fela képet. Mind e tulajdonságokkal fog pediglen birni az új körkép előtöre, melyen egész házakokat, terraszokat, utca és parkrészeket készítenek. Az így megalkotott előtér aztán, a valódi kő, fű, oszlop, fa összefoly a festett tárgyakkal, s azt a csalódást kelti föl, hogy a festmény is él, avagy a valódi dolgok is festmények. — A képet Fleischer Fülöp festő tanár festette (a bécsi világhírű császári jubiláris kép mestere), több müncheni festő-közreműködésével. Nem lehetne szép egy Nápolyt ábrázoló kép, ha nem lenne művész az ege és a Nápoly körkép egét ugyanaz alkotta, a ki a Kosciuszko és Bem-Petőfi kép annyiszor megcsodált egét festette.

„A mit Jancsi nem tanult, azt János már nem tanulja.” fordított értelemben is helyes; A mihez Jancsi megszokott, arról János már le nem szokik. Jól fontolja meg tehát minden szülő, hogy milyen előnyös a gyermekeknek a mindennapi kávé olyképen elkészíteni, hogy testi fejlődésük elősegíttessék, és a magas iskolakövetelménye által megfeszített idegzetüket és agyműködésüket csillapítsa, táplálja és erősítse. Ma már minden orvos igazolja, hogy a legjobb és legelőnyösebb kávéital, a melyet kedves kicsinyeinknek reggelire és oszonnára adhatunk, a tiszta és erősen készített Kathreiner-féle Kneipp málata-kávé, a melyet kedves kávéillata miatt szívesen isznak. Virágzó külsőben és állandó egészségben nyilvánul hatása. Kathreiner Kneipp málata-kávéja mindenütt kapható, nyitva azonban sohasem lesz árusítva, és a valódi csak az, a melyet az ismert Kathreiner csomagokban adnak.

Hogyan védekezzünk a moly ellen? Czélszerű utasítást tartalmazó füzet jelent most meg a szörneműek, ruhák, stb. házi kezelésben való megóvására vonatkozólag, mely füzetnek elolvasása hasznos tartalmánál fogva különösen ajánlatos.

Égészség és szépség többet ér a gazdagságnál, ezen kincs érhető el a Byrolin használatával, mert a bőrt tisztítja ruganyossá teszi és az arcot fehéríti, ifjítja. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Egy próbadohoz Byrolin és Byrolin-szappan, — melyet bérmentve küld Dr. Graf és Társa Bécs, VI. Amerlingstrasse 2. 3 korona. Byrolin és az abból készült Byrolin-szappant a leghíresebb orvosok, tanárok ajánlják mint felülmulthatatlan bőrápoló és szépitő szert. Prospektust és elismeréseket ingyen és bérmentve.

Színház.

Bánkban.

A lelkehez van növe ez a tragédia. Ifjú korom óta olvasom, szeretettel mélyedek el benne s lelkesedéssel magyarul olvasom tanítványaim előtt. Ismerem az egész irodalmat, mely a költő életével, korával s e remek művével foglalkozik; megnéztem a színpadon, a hányzor csak alkalom adódott reá. És az ifjú kor rajongását a férfikor tisztultabb ízlése nem csökkentette, sőt fokozta. Ma tán jobban ismerem a műgyengéit, de költői szépségeit annál inkább tudom élvezni. Ismerem egységesebb szerkezetű, formailag tökéletesebb tragédiákat; tudom, hogy nem Schakspeare i

mű, de — Schakspeare i lélek alkotása. A Schakspeare világbetöltő szelleme hivatásban, tökéletesebben rajzolta az embert, de a magyart, a magyar nemzet küzdelmes életét, vágyait, lelkeibe forrott ideáit, a magyar faj karakterét költő soha színpadon, találóbban be nem mutatta. A Petur lázongó kitöréseiből a mi ezer éves keservünk, a Tibore panaszból a mi ezer éves panasunk hangzik ki és fog még kihangzani időtlen időkig. Ezért oly becses, ezért oly felejtethetetlen, a kor izlésváltozásai felett sziklaként álló a Katona Bánkbanja, a melyet az idők hullámai se el nem borithatnak, se le nem dönthetnek.

Természetes tehát, hogy mindnyájan a legnagyobb érdeklődéssel néztünk Bánkban szerdai előadása elé. Ki kell emelnünk a derék színigazgató figyelmes tétét, a ki mintegy 100 darab ingyenjegyet osztatott szét az iskolákban, hogy a legszegényebb gyermeknek is legyen alkalmuk meglátni a színpadon a magyar irodalom e remekét.

Bevalljuk: Felcsigázott igényekkel nem mentünk az előadásra, sőt inkább a székszis árnya nehezült lelkünkre, — jól tudva azt, hogy ily nagyszabású tragédia méltó milieuban bemutatása vidéki színpadon, pláne a miénkben, szinte a lehetlenséggel határos. S éppen attól tartottunk, hogy úgy a sceneria mint a szereplők nem maradnak azon a hajszálon innen, mely a fenségest a komikumtól elválasztja. Aggályunkat az előadás jobb-adán eloszlatta. Ha voltak a rendezésben s a szereplőkben itt-ott kirívó fogyatkozások, de voltak oly sikerült momentumok is, hogy a drámai összhatás teljesen kielégített.

A szöveget pl. megnyirbálták, még pedig nem a tragédia előnyére. Még egyes hosszabb monológok összevonása, vagy kihagyása hagyján; de az már nagyon bántó volt, hogy Izidóra csak az I. felvonásban mutatta magát s azután eltűnt, nem láttuk többé.

Elmaradt a IV. fv. végéről az a hatóságos jelenet, mikor Petur a zendülőkkal betör a királyi palotába, s Gertrudist már meggyilkolva találják. Ilyenformán bántak el az V. felvonással is. Az Előversengést Pesten se szokták játszani.

A külső kiállítás ellen is sokat felhozhatnánk. Az I. felvonásbeli udvari mulatság ugyancsak szálnalmas képet mutatott a három darab bús magyarral. Egy udvari bárlól kicsit más fogalmunk van, s néhány hevenyészett statisztával lehetett vón rajta segíteni. Az V. felvonás sceneriája se volt a királyi udvar felől táplált illúziónk fölkelésére alkalmas. Meglepető díszes volt azonban a ruházat. Csak a Tibore kosztümje ellen van kifogásunk, a kire egyik szarkasztikus hajlamú néző azt a megjegyzést tette, hogy úgy néz ki, mint valami szalajtott — drótos tót... Tudom, hogy Ujházy Ede is ily öltözetben játsza a Nemzetiben, de már — engedelmet kérek — ilyen gunyájú magyar parasztot senki se látott, s Tibore első alakítója, a halhatatlan Bartha János se így mutatta be, hanem ingben, gatyában és Csók István is így rajzolta meg a Katona albumban.

— A szereplőkön meglátszott az ambíció, hogy a szokatlan kothurnusban is elfogadható nyujtsanak, de bizon látszott a gyakorlatlanság is. Föltétlen elismerés illeti meg mindezek előtt Petur bán személyesítőjét, Arkosyt. El merjük mondani hogy kosztümje — a kacskaringósán lekonyuló félbujasztól kezdve, — játéka, minden mozdulata a maga nemében tökéletes volt, ámbar a költő idősebb alaknak képzelte! A hatás rovására ment, hogy a IV. felvonásbeli jelenete elmaradt.

Bánk bán nehéz szerepét Tóth Elek adta közepes sikerrel. A mint hallomásból tudjuk, csakúgy hevenyészve „ugrott bele” a szerepbe, a mi meg is látszott a játékán. Kétségbevonhatatlanul tehetséges, intelligens fiatal színész; szép színpadi alakja, kifejező drámai aktusokra alkalmas hangja sok helyt méltóan tolmácsolta a

királ
sérte
tudju
szurk
fvban
trón,
mére
hoz.
tudt
a kő

királ
ség
kern
kezt
tetsz
dély
alak
ártat
nak
hogy
esen
ézés
fuka
ninc

szett
kim
visel
méh
voln
be a
gébt
kin
szin

töké
a II
rem
Tib
A k
véle
zö,
mag
ki e
szél,
töne
fól

szin
kisé
S im
nek
gédi
meg

rövi
fenb
Szé
meg
köz
Hele
Jan
rist.

szer
pé
sége
a k
kerü
vigj
mul
szere
van
nal
ner

tunk
nyuj
Szil
lök
pét
teke
félhe
ány
tünte
szép
sy(B
sége
den
vos
gudt

oper
jöv

királyához hú államférfit, s a becsületében sértett férjet. A kellő próbák hiányának tudjuk be, hogy pl. Gertrudisnak a hátát szurkálta össze-vissza (IV. fv.) s az V. fvban a közönség felőli oldalán s a király trónja felé háttal borult a Melinda tete mére s a karja alatt beszélt vissza a királyhoz. Egyáltalán a Bánk „lelkihalálát” nem tudta valószínűvé tenni; ebben azonban a költő is hibás!

Gertrudis (Aitner Ilka) kosztümje királynői volt, de a játéka a királynői fenség határát nem érte el, inkább egy Keeskeméti régi módi nagasszonyra emlékeztetett. Melinda (Szilágyi Berta) se tetszett nekünk. Nem a Szilágyi szenvedélyes, ideges temperamentumához illő alak. Mi a költővel Melindát ideálisabb, ártatlanabb, a védelemre képtelenebb alaknak képzeljük: nem tagadjuk azonban, hogy a Melinda szivetrázó szomorú sorsát, csendes örületét sok művészettel, mély érzéssel játszotta s a közönség nem volt fukar a tetszésnyilvánításban. Izidoráról nincs mit mondanunk.

Kiszámított, öntudatos művészet látszott meg a Mezey (Biberach) alakításán; kimért, nyugodt mozdulatai, hideg magaviselete jól illett a „lézengő Ritter” jelleméhez, s ha valamivel több gúny érzett volna ki hangjából, híven mutatta volna be a költő álmodta alakot. — Annálgyöngébb volt Ottó személyesítője Pinter, a kin nagyon is meglátszott, hogy kezdő színész.

S végül Tibore, tán a tragédia leg-tökéletesebb alakja, a kinek Bánkbánnal a III. fv.-beli jelenete a világirodalom leg-remekbebb alkotása. S bizony a Gömöri Tiboreca szintelen, gyenge egy alak volt. A kosztümjéről már előbb megmondtuk a véleményünket, játéka nem volt meggyőző, hangjából panasz, de nem egy öreg magyar paraszt panaszja szólt felénk, a ki egy elnyomott néposztály nevében beszél, s a külső sikert nem az ő művészetének, hanem a költő lángeszének rójuk föl!

A közönség zsúfolásig megtöltötte a színteret, s nem lankadó érdeklődéssel kísérte a tragédia megrázó cselekvényét. S ime bebizonyult, hogy — bármit beszélnek is az elfogult erkölcsbírák — a tragédia fenséges költészete iránt való érzék még nem veszett ki a társadalomból.

a—s.

A hét többi előadásairól már csak röviden emlékezhetünk meg. Szerdán Offenbach örök életű bájos operettejét a Szép Helena-t adták bérletszünetben meglehetősen telt ház előtt. A szereplők közül kiemeljük Kapossy Józst a szép Helena discret ábrázolóját, T. Pogány Jankát a snajdig csábító gavallér Parist. Gömörty az ügyefogyott Menelaus szerepében és Fényesit mint Calchás főpapot, a ki ez alkalommal meglepő ügyességgel játszott — Csütörtökön bérletben a Házi béke című francia vígjáték került színre. Az elmés, jól szerkesztett vígjáték ötletein a közönség nagyon jól mulatott s sokat és szívesen tapsolt. A szereplőkön meglátszott, hogy elemükben vannak, egytől-egyik jó kedvvel és ruinnal játszottak. Mezeyről Bunnois és Aitner Ilkáról Bunnoisnéról nem mondhatunk elég dicsőreget. De kitűnő alakítást nyújtott Tóth Elek Lucien Marcul és Szilágyi Berta (neje) is. A többi szereplők közül Nagy Mari a vén cseléd szerepét kacagtató hűséggel alakította. — Pénteken kicsi közönség előtt zóna előadásul félhelyárral játszották el A tót leány című népszínművet. Különösen kitűntek T. Pogány Janka (Hanka) a ki szépen játszott, énekelt és táncolt. Árkosy (Bandi) gyönyörű baritonjával a közönséget e'ragadta és Mezey (Korpál) a minden patiensét agyongyógykezelő baromoros szerepében számtalanszor tapsra ragadta a hallgatóságot.

Szombaton este a Kis szökevény operette újdonság került bemutatásra. A jövő heti műsor: Hétfő: Gésák. Kedd: Su-

lamith. Szerda: Napoleon öcsém. Csüt. d. u. Rákóczy, este Arany kakas. Péntek: Baba. Szombat: Eszter. Vasárnap: d. u. Angyal királyné, este: Gésák.

REGÉNY.

Serlendis.

Írta: Ranggalé Risos Sándor. Fordította: X. Y.

(Folytatás.)

19

Előtte a vádlott mindig „az igen tisztelt Melirytos úr,” a „nagyra becsült Melirytos úr”, némelykor még az „igen szeretett Melirytos úr volt.” Kinyilvánította, hogy e tiszteletre méltó Melirytos úr egynehány órával Metaxas úr meggyilkoltatása előtt biztosította őt, hogy rövid idő múlva nagy vagyoni birtokában lesz, és hogy neki egy végrendeletéről beszélt, a melylyel szemben Metaxas úr, vele egy ujat készítettett, a mely az előbbit megsemmisítette. A magánvégrendelet aláírására vonatkozólag megkérdeztetvén ezt mondta a jegyző, hogy az aláírás hasonló ugyan Metaxas irásához, hanem némi különbség mégis van a végrendelet és Metaxas írása között.

Miután a tanúk vallomásaikat megtették, az állami ügyész kezdett beszélni. Beszéde tüzes és erőteljes volt. Vég következtetései röviden voltak összefoglalva meggyőző hatással.

Lépésről lépésre követte a körülményeket a melyek minden kétséget kizárólag azt bizonyították, hogy Metaxas ur gyilkosság áldozata lett. Kiemelte azt, hogy gyilkosság utáni reggelem az ajtó nyitva volt, a nélkül hogy valami nyomot lehetett volna látni, s melyből azt lehetett volna következtetni, hogy erőszakkal törték föl. Továbbá, hogy a hú Jánoson kívül, a kinek legkevesebb haszna sem volt ura meggyilkolásából, a kit istenített, senki sem volt kulcs birtokában, csak Melirytos. Még azt is fejtegette, hogy a gyilkos nem lehetett egyszerű tolvaj, mivel a pénz és a meggyilkolt többi iratát és mindenét bántatlanul találták.

„Következőleg”, kiáltott föl „kinek volt oka a gyalázatos tettet elkövetni ha csak nem annak, a ki ebből hasznot húzni remélt; ha csak nem Melirytosnak, a ki itt előttünk áll, a kinek kezében van a meggyilkolt végrendelete? De ennek a végrendeletnek, a mely Melirytos szegénységéből kimentette volna, micsoda értéke van? Elejétől végig hamisítva van és a meggyilkoltnak csupán csak aláírása van meg rajta. Még több, hitelesítve van-e ez a végrendelet megbízható tanúktól? A mint ez a végrendelet így van, megsemmisít-e s jegyzőtől hitelesített előbbi végrendelet?

Mikor írta meg ezt az új végrendeletet?

Egynehány órával a merénylet elkövetése előtt.

Mikor adta ezt elő Melirytos? Csak miután a merénylet elkövetettett, hogy az áldozatnak ellene szöllása ne legyen.

Ki kételkedhetik még? A végrendeletet hamisították, sőt a mi még sokkal több, az aláírást erőszakkal kicsikarták! Melirytos éjjel haza jön, ura szobájába megy és beszél vele. Miért

igyekszik ezt tagadni, holott János ezt hallotta? Abban a pillanatban élt még Metaxas; a legközelebbi reggel már csak vérrel elborított holtestét találják. Miért hagyta el Melirytos korán még reggeli szürkület előtt a szigetet? Miért utazott el, a nélkül, hogy urának szobájába menjen, holott a szolga őt erre felszólította?”

Az ügyész befejezte beszédjét, miközben, a vádlottat a végrendelet tanúsításában és a gyilkolásban vétkesnek nyilvánította.

„A mi a vádlottat illető ítélet kiszabását illeti, azt a bírának véleményére bízom.”

„Ismerem” úgymond „az oroszlan bösz dühét, a tigris vérszomját; azonban sohasem hallottam hasonló szörnyüséget, még a legvadabb állatokról sem; egy népnek törvényveiben sem találni büntetést, a mely ilyen irtozatos gonosztevényt illetne.”

(folyt. következik.)

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság. (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 7 én tartott 68-ik közgyűlésén be az 1899. évi mérlegek.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1899. december 31-én é. v. é. v. évben volt életbiztosítási tőke összegét 483. 973. 169 korona és 56 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 19.724.336 korona 19 fillerre rugtak. Az életbiztosítási osztály díj tartaléka 10.003.800 korona 90 fill. 124.700.392 koronára és 56 fillerre emelkedett.

A tűz biztosítási ágban a díjbevétel 18.128 170 korona 40 fillér volt, miből 7.728.542 korona 64 fillér viszont-biztosításra fordítottat úgy, hogy a tiszta díjbevétel 10.399.627 korona 76 fillerre rugott, mely összegből 6.482.000 korona 91 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitétt át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege: 74.455 970 korona 86 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 7.730.395 korona 18 fillért, ebből viszont biztosításra fordítottat 3.346.580 korona, úgy hogy a tiszta díjbevétel 4.384.315 korona 18 fillerre rugott, mely összegből 2.649.074 korona 44 fillér helyezettett tartalékba.

Károkkért a társaság 1899-ben 28.174 407 korona 04 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 661.663 927 korona és 90 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kárterítési összegből hazánkra 123 186 550 korona 69 fillér e-ik, mely összeget a társaság 181.032 kársetben fizette ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14.034.239 korona 11 fillerre rugnak, különösen kiemelendők; az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5.253.000 koronát tesz ki, az értékpapírok arfolyamlagadozására alakított tartalék, mely a 2.507.733 korona 74 fillér különtartalék, úgy szintén az évi nyereségből kihasított 413.251 korona 38 fillérrel 8 624 239 korona 11 fillerre emeltetett fel; továbbá felemlítendő még a 160.000 koronára rugó kites követeleze tartaléka. Ezeket kivül fennáll még egy 660.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 153.073.167 korona 61 fillérről 162.608.919 korona 18 fillére emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések — — —	29.782.502	korona	61	fillér
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	14.246.324	„	74	„
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	1.466.107	„	99	„
4. Értékpapírok — — —	103.401.469	„	40	„
5. Tárca váltók — — —	14.150	„	26	„
6. A részvényesek biztosított adóselevei —	7.350.000	„	—	„
7. Bankoknál levő rendelkezőre álló követeléseinek készpénz és az intézet követeléseinek hitelezők követeléseinek levonásával — —	5.548.364	„	18	„
Összesen	162.608.919	korona	18	fillér

Ezen értékekből 42 millió korona magyar értékekre esik.

Amint a jelentésből kitűnik, a társaság a betörések elleni biztosítás ús-mét is felvette ügykörébe. Erről a legközelebbi szétküldendő körlevelek fognak bővebb felvilágosítást nyújtani.

Szerkesztői üzenetek.

P. V. Zaombolya. A jövő számban hozzuk, a mostanira elkészített. — Üdvözlöt.
E. Arad. Nem tudtuk a címét, ez az oka a késedelemnek. Most már rendben vagyunk.

Felolós szerkesztő és lapfőnököse:
Dr. KISS KÁROLY.

Kiadó-Nyomda, Szeged, Nagy-Kikindán.
Telefon szám: 15.

Hirdetések.

Bélyegdíj minden iktatásnál 60 fl. Nyilvántartási költség minden sora 60 fl.
Hirdetési díjak: Egész oldal 40 kor. Kisebb hirdetések ezen egység arányában számítanak.
Hirdetések főtípusai: a fővárosi és külföldi nagyobb hirdetési irodákban, Nagy-Kikindán a kiadó hivatalban.

5044 szám. tk. 1900

Ujabb-árverési-hirdetmény.

A nagyikindai kir. tszk mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a neszében földhitelintézet végrehajtható Annau István (Steva) nagybecsű keréki lakos végrehajtást szenvedett elleni 900 K. tőke s jár. kielégítése miatti ügyében a területén levő nagyikindai 1751 számú telkek; egyzkönyvében A IV. 1 sor 2377 h, 2607 öi sz ingatlan 4000 Korona kikiáltási árban ezen kir. tszék árverési termében 1900. évi május hó 29 ik napjának d. e. 10 órákor bír. végrehajtási árverés alá fog bocsájtatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagy Kikindán a kir. tszék mint tkvi hatóságánál 1900 évi április hó 14-én.

Kapustyák,
130, 1—1 kir. tszéki bíró

205 vhgr. szám. 1900

Árverési hirdetmény.

Atulirt bírósági végrehajtó az 1881. év LX. t. cz. 102. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. kereskedelmi és váltó törvényszék 1900 évi 12568 számú végzése következtében Dr. Radvány Manó budapesti ügyvéd által képviselt Fürst Jakab és fiai cég javára Nótium Mátyás s neje ellen 791 korona 06 fillér s járulékaik erejéig 1900 évi február hó 28-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt 1147 koronára becsült következő ingóságok u. m.; különféle házi butorok, ágyneműek, bolti alványok, árú cizmek egy kukoriczágó és egyébek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a billé királyi bíróságnak 1900-ik évi V. 632 számú végzése folytán 791 korona 06 fillér tőkekövetelés, ennek 1898 november 20 ik napjától járó 6% kamata és eddig összesen 113 kor. 24 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig B gar. s közshen. alperesek lakásin leendő eszközésére 1900-ik évi május hó 17-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzték s ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel látatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a leg többet ígérőnek, becsáron alul is eladatni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Billéden, 1900 ik évi május hó 3. napján.

Fulda Alajos
131 1—1 kir. bírósági végrehajtó.

4593 szám
kig. 1900

Pályázati hirdetmény!

A nagyikindai járáshoz tartozó Magyar-Padé községében megürült irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhivom a pályázókat, miképp pályázati kérvényeiket képesítéssők és eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonylatokkal felszerelve hozzám folyó hó 25-éig nyújtsák be. — Évi fizetés 600 korona.

Nagy Kikindán 1900 évi május 10-én.

Főszbiró hiv. távol

Steinbach,
128, 1—2 tbszolgabíró.

2539 szám tk. 1900.

Árverési hirdetmény.

A billédi kir. Járásbíróság mint tkkv. hatóság közhírré teszi, hogy az első billédi takarékpénztár végrehajthatóknak — Nótium M. tyásné bogárosi lakos végrehajtást szenvedő ellen 3000 korona tőke és jár. ezek között a jelen kérvényi 30 korona költség kielégítése miatti ügyében a nagyikindai királyi törvényszékhez tartozó billédi királyi Járásbíróság területén levő a bogárosi 62 sztjkv-ben A I. 806, 1073, 1368 és 1664, 1954 és 2074 hrsz. alatt foglalt ingatlanokból Nótium Mátyásné Eugelmann Magdolna megillető 1/4 rész jutalekára 3492 korona megkötözött kikiáltási áron az árverés elrendeltetvén, annak Bogáros községben leendő megtartására határnapul 1900 évi augusztus hó 3-ik napjának d. e. 10 órája kitűzték azzal, hogy akkor a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bánatpénznek a bíróságnál előlegesen elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Billéden, 1900 évi május 5-én.

Kir. tkvi hatóság.

129 1—1

Fülöpp,
kir. albiró.

Felette praktikus útra. — Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.

(Hiv. bizonyl. Bécs jul. 3. 1887.)

Sarg's *Kalodont.*

elismert legjobb

FOGTISZTÍTÓSZER

A szájnak fog- vagy szájjal való öblítése magába véve nem elég a fogak teljes tisztán és jókarba tartására. Erre a célra okvetlenül szükség van egy állandóan üdítő olyan fogeréme használatára, mint a Sarg-féle Kalodont, mely csövekben való praktikus csomagozása miatt ezen követelményeknek teljesen megfelel.

Szivattyuk M é r l e g e k

Minden neme, házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb célokra. Legjobb gummi és kender tömlők.

Mindentéle csövek.

Szivattyu és gépgyártási betéti társaság

I. Schvarzenberggasse 6.

W. GARVENS, Bécs

I. Wallfischgasse Nr. 14.

Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzletekben, kultúróvállalatoknál stb. — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat. Illetve Garvens-mérlegeket.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eg család se hiányzó

"Mindenek megdom és iron, csakis a Feller-ELSA-F mentett életm ija if. H. Is Páko

mely s ségnél uma, k fej- és baj stb üveg t di utá

gyó

Igaz tö Egy ör ber tit fillér előzet küldése ing küld

1 tek Főrak és Z

Árak Gummi gyár Capott Suspe Párisi ges) Irriga Erede porus) „Dian köv. (min

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer!

Törvényesen bej. védjegy.

Egy családnál se hiányozzék a

Biztos és gyors segítséget nyújt a

„Mindenkinek megmondom és megírom, hogy csakis a híres Feller-féle ELSA-FLUID mentette meg életemet” írja ifj. Szabó Il. István Pákozd.

páratlan csodás hatásu, ezerszer kipróbált FELLER-féle ELSA-FLUID

(Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és jóváhagyva.)

mely segít külsőleg és belsőleg a legtöbb beteg ségnél: Igy: láz, szurás, szaggatás, köszvény, reuma, köhögés, nátha, gyomorhaj, hasmenés, mell- és fogfájás, étvágytalanság, gyengeség, szemhaj stb. stb. gyorsan és biztosan gyógyítható. 12 üveg ára használati utasítással együtt 5 kor., 24 üveg 8.60 kor., 48 üveg 16 kor. Bérmentve küldi utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után az egyedüli készítő:

FELLER V. JENŐ

gyógyszertára a „Szt.-Háromság” Stubica 135. (Zágráb m.)

mindenkinek legmeglebbebben ajánlatok a Feller-féle

Rebarbara-Pilulák

Igaz történet. Egy öreg ember titka. 10 fillér porto előzetes beküldése után ingyen küldetik.

„Rég meghaltam volna, ha a Feller-féle ELSA FLUIDOT nem használtam volna! Neki köszönhetem életemet. Igy ír 1900jan. 11 én Rác Zsigmond Földes.

1 tekercs (6 doboz) használati utasítással együtt 4 korona bérmentve.

Főraktárak Budapest: Török József Király-u. 12. és Zoltán Béla N. korona-u. 23. gyógyszerárakban.

Bámulatos gyogyeredmények!

Gummis
és
halhólyag
elsősorú orvosi tekintélyek szerint a legmeghatározható és feltétlenül ártalmatlan óvezér urak és hölgyek számára. Megrendeléseket pontosan és dícséretlen eszközökkel:

KELETI J.
sebészeti mű és kötőszerszergyáros
Budapest, IV.
Köröndherceg-u. 17.
Alapítva 1878.

Árak tuatonként eredeti párisi csomagolásba

Gummi és halhólyag elsőrendű gyártmány	1.- 8.-
Capottes americans (rövid)	2.- 5.-
Suspensorium	0.60 3.-
Párisi női szivacska Safety-Sponges	2.- 6.-
Irrigator teljesen felszerelve	1.80 5.-
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Mezinga tanár szerint	1.80 2.50
„Dianna-öv” szab. havibaj elleni köt.	3.50 5.-

(minden hölgynek nélkülözhetetlen.)

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Legnagyobb nyeremény
legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

Legnagyobb nyereménylegszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	”	200000
2	”	100000
1	”	90000
1	”	80000
1	”	70000
2	”	60000
1	”	40000
3	”	30000
1	”	25000
7	”	20000
3	”	15000
31	”	10000
67	”	5000
3	”	3000
432	”	2000
763	”	1000
1238	”	500
90	”	300
31700	”	200
3900	”	170
4900	”	130
50	”	100
3900	”	80
2900	”	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból meg'ezdődik.

100,000 sorsjegyre **50,000**

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona

E észben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt	—,75	vagyis	150	korona
egy negyed (1/4) ”	1,75	”	3.—	”
egy fél (1/2) ”	3.—	”	6.—	”
egy egész (1) ”	6.—	”	12.—	”

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre tekintettel arra hogy a huzások f. é. május hó 17. és 18 án lesznek

f. évi május hó 17-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest,

V., Váci-körut 4c.

Fiók: MUZEUM-KÖRUT 11.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** főelárusító Budapest.

Kérek részemre I oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem } A nem tetsző törlendő. }
póstaautóval küldöm.

Pontos ozim.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képkerekek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

Angner István János cégnél Nagy-Kikinda.

Triesti általános biztosító-társulat.

KIADÁS

ASSICURAZIONI GENERALI. Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Élel-biztosítási ág (1899.)

BEVÉTEL

	korona	fil	korona	fil		korona	fil	korona	fil
I. Kárkifizések: (beleértve a kárfelvételi költségeket):									
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	6624316	99							
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	3682992	44	10187809	48					
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítvényeit):									
1. Szervezési költségek (a folyó számadással teljesen fedezettett)	1799707	52							
2. Jutalékok	1588551	79							
3. Folyó igazgatási költségek	1867788	28	4551047	59					
4. Adók és illetékek									
III. Leírások és egyéb kiadások:									
1. Leírások kérés követelésekre	7065	50							
2. Árfolyamveszt. pénznemek, és külföldi váltókban	40806	80							
3. Járulékok kamat és átutalások a hivatalnokok ellátási pénztárába	266114	—	813985	80					
IV. Tartalék függő károkra:									
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	899028	79							
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	1700259	—	2599287	79					
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:									
1. Díjtartalék:									
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	6489000	91							
b) Szállítmánybizt. lev. a viszontbiztosítók részét	848815	44							
2. Tökésített nyereségtartalék	7880816	85							
3. Az értékpapírok árfolyam tartaléka	2825000	—							
4. Késes követelések tartaléka	3179652	61	13215468	96					
5. Késes követelések tartaléka	80000	—	1399952	98					
VI. Évi üzleti nyereség									
Összesen:			32297052	06					

Nyereség- és veszteség-számla a B. mérleghez. Élel-biztosítási ág (1899.)

	korona	fil	korona	fil		korona	fil	korona	fil
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:									
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	6571525	06							
2. Elézés esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1083751	05	7950158	93					
3. Járadékfizetések	324877	52							
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztosítók részét									
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét			1932497	56					
2. Elézés esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét			408135	28					
III. Osztalék-fizetések biztosítottaknak									
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítvényeit):									
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen fedezettett)	1272688	05							
2. Szervezési költségek (törlesztve)	1375866	28							
3. Folyó kezelési költségek	468558	46							
4. Behajtási jutalékok	172220	88	3270328	62					
5. Orvosi költségek			391833	94					
6. Adók és illetékek									
V. Leírások és egyéb kiadások:									
1. Leírások kérés követelésekre és ingatlanra	5817	28							
2. Értékpapírok után folyósított árfolyam-nyereség	216417	16							
3. Árfolyamvesztés pénznemekben és külföldi váltókban	5767	98	2148002	87					
VI. Függő károk tartaléka:									
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1031015	34							
2. Elézési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	25978	34							
3. Járadékfizetések	11432	28	1268475	96					
VII. Biztosítási alapok állása a számadási év végén									
1. Díjtartalék:									
a) Haláles. szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét	Kor. 103.280.101,12								
b) Elézési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	9.575.932,0								
c) Járadékfizetések	3.951.229,48								
2. Díjtartalék:									
a) Haláles. szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét	Kor. 5.010.076,01								
b) Elézési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	302.767,41								
c) Járadék fizetések lev. a viszontbiztosítók részét	17.28.27								
3. Külön tartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	560000								
4. Tökésített nyereségtartalék	2623000								
5. Értékpapírok árfolyam-tartaléka és kieg.-tartalék	5031376	12							
6. Késes követelések tartaléka	80000								
7. A biztosítottak osztalékalapja a kamatokkal együtt	1669043	62	134105771	38					
VIII. Évi üzleti nyereség									
Összesen:			153081609	67					

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1899. december 31-én.

TEHER

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen	
		korona	fil	korona	fil	korona	fil			korona	fil	korona	fil		
1	A részv. adóselevei a tőke be nem fizetett részéről	3675000	—	3675000	—	7350000	—	1	Alaptőke	5250000	—	5250000	—	10500000	—
2	Készpénzeslet az int. igazgatóság - főkönyvénél	1189016	89	291303	56	1480319	45	2	Tökésített nyereségtartalék	2625000	—	2625000	—	5250000	—
3	Rendelkezésre álló pénzek hitelint. s takarékpénzt.	533481	87	157865	78	691346	65	3	a) Tartalék az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	817952	61	2528001	38	5702253	99
4	Ingatlan birtok:			1250000	—	1250000	—	4	b) Kiegészítő tartalék	80000	—	2507733	74	57733	74
	a) Váro-i ingatlanok			—	—	—	—	5	Tartalék kérés követelések fedezésére	—	—	80000	—	160000	—
	b) Mezőgazdasági birtokok			2258000	—	2258000	—		a) Díjtartalék folyó biztosításokra decz. 31-én az A mérlegben	7330816	35	—	—	7330816	35
	c) Építészeti álló házak:			—	—	—	—		b) Díjtartalék a B mérlegben	—	—	118810262	90	118810262	90
	d) Bécsben (Postarstrasse)			—	—	1780000	—		c) Külön alap a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	—	—	580000	—	580000	—
	e) Triestben (Via Carutia)			—	—	280036	21		6. Tartalék függő károkra lev. a viszontbizt. részét decz. 31-én az A mérlegben	259287	79	—	—	259287	79
	f) Milanóban (Piazza Cordusio)			—	—	173742	14		a) Osztalék alap az életbiztosításban nyeremények biztositottak javára	—	—	1269475	96	1269475	96
5	a) Állami és más értékpapírok	9812667	91	92620765	98	102433432	89	7	A hivatalnokok ellátási pénztárában vagyona	2381807	28	—	—	2381807	28
6	b) Folyó kamatok	319154	37	618881	14	938035	51	8	A hivatalnokok ellátási pénzt. kiegészítő tartaléka	82983	12	—	—	82983	12
7	Váltók a tárczában	814150	26	—	—	814150	26	9	Jelzáloghiteltelek	169906	84	196493	98	1899300	77
8	Jelzálog-kölcsönök	—		11197034	26	11197034	26	10	Egyenleg az intézet főkönyvénél számláján	4163	27	3793	65	42956	98
9	Kölcsönök értékpapírokra	1466107	99	—	—	1466107	99	11	Egyenleg a B mérleg folyó számláján	29976	89	—	—	29976	89
10	Kölcsönök saját életbiztosítási kötvényeinkre	790853	63	1424321	74	1424321	74	12	Hitelezők különböző címeken	28843	86	234133	57	522597	48
11	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	289563	06	82172	76	87026	39	13	Betétek kezesség és biztosíték gyanánt	502656	03	429571	02	932027	11
12	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	—		456923	85	329486	91	14	Ó Felső jubileuma alkalmából tett alapítvány	100000	—	—	—	100000	—
13	Adósság különböző címeken alatt	1069346	99	48704	87	1118051	86	15	Besso Márk alapítvány	2380	—	—	—	2380	—
14	a) Letét kezesség és biztosíték gyanánt	5026656	09	4293571	02	9320227	11	16	Besso József alapítvány	1200	—	—	—	1200	—
	b) Letét: Ó Felső jubileuma alkalmából tett alapítvány	100000	—	—	—	100000	—	17	Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
	c) Letét: Besso József alapítvány	12000	—	—	—	12000	—	18	Goldschmiedt alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
	d) Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	19	Gidoni alapítvány	12071	12	—	—	12071	12
	e) Goldschmiedt alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	20	Girard alapítvány	9955	—	—	—	9955	—
15	Butorzat és vaszék a tars. összes hivatal., cég-táblák papír- és nyomt. az összes rakl.	—		—	—	—	—	21	Nyereség-áthozat a múlt évről (A mérleg)	593586	—	—	—	593586	—
16	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek	—		—	—	—	—	22	b) Nyereség az évi üzlethől	1329.932,08	—	—	—	1329.932,08	—
	Összesen:			34199429	06	14692098	14	181627522	20					34699429	06

A ca. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.
Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Costi János J. H., Dr. Levi J., Gróf Papadopoli Miklós, Romanin Jacur Manó, Vivante Fortunat
 A vezértitkár: **Richetti Odón**
 Magyarországi vezérigazgató: **Steinhart, Poór.**
 Az intézet hivatalos helyisége: Budapesten, Dorottya-utca 10. szám alatt, az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főigazgatóknál kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betörés ellen való biztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég és viszontbiztosító részvény-társaság és baleset elleni biztosítások az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság a legelőnyesebb és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A n.-kikindai főigazgató LASCHE és SCHEVITS.